

V.V. Tkachenko,
 doctor of historical sciences, professor
 O.Yu. Kyriienko,
 Candidate of Historical Sciences

CRIMINAL AND ADMINISTRATIVE AND LEGAL RESPONSIBILITY FOR VIOLATION OF NORMS OF CENSORS IN RUSSIAN EMPIRE

The features of administrative and criminal liability in the Russian Empire for violation of censorship rules during the second half of XIX– early XX century are considered. It was found that a developed legislation in this sphere was quite universal and clear, making it impossible for the persecution of individuals and entities included in the publishing process outside the legal field.

Keywords: *censorship, legal liability, Russian Empire, fine, administrative arrest, imprisonment.*

REFERENCES

1. Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy u m. Kyievi, f. 442, op. 864. – Spr. 296.
2. Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy u m. Kyievi, f. 295, op. 1. – Spr. 485.
3. Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy u m. Kyievi, f. 1680, op. 1. – Spr. 102, ark. 1.
4. Arsenev K.K. Zakonodatelstvo o pechati / K.K. Arsenev. – SPb. : Tipo-litografiya F. Vaysberga i P. Gershunina, 1903. – 264 s.
5. Zhirkov G.V. Istoriya tsenzury v Rossii XIX–XX vv. : Ucheb. posobie dlya studentov vysshikh uchebnykh zavedeniy / G.V. Zhirkov – M. : Aspekt Press, 2001. – 368 s.
6. Lemke M.K. Epoha tsenzurnykh reform 1859–1865 gg. / . – S-Peterburg : Tipo-litografiya “Gerold”, 1904. – 515 s.
7. Polnoe sobranie zakonov Rossiyskoy imperii. Sobranie tret'e. – T. XXXII. – 1912 god. Otdelenie I. – Pg., 1915. [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupu : <http://www.runivers.ru/lib/book3139/10026/>.
8. Polnyi svod zakonov Rossiyskoy imperii. T. XIV. [Elektronnyy resurs]. – Rezhim dostupu : http://www.nlr.ru/e-res/law_r/content.html.
9. Polnyi svod zakonov Rossiyskoy imperii. Vse 16 tomov so vseimi otnosyashchimisya knim Polozheniyami i s dopolneniyami, uzakonennymi po 1 noyabrya 1910 goda. V 2-h knigah podred. A.A. Dobrovolskogo // Sost. A.A. Saatchian. – Kniga 2. – T. VIII–XVI. – SPb., 1911.
10. Polusmak T.L. Tsenzurnoe zakonodatelstvo dorevolutsionnoy Rossii : dis. ... kand.yurid. nauk : 12.00.01 / T. L. Polusmak. – N. Novgorod, 2003. – 194 s.
11. Rozenberg V.N. Russkaya pechat i tsenzura v proshlom i nastoyaschem / V.N. Rozenberg, V.E. Yakushkin – M., 1905. – 137 s.
12. Tsenzura v Rossii v kontse XIX – nachale XX veka : Sb. vospominaniy / Rossiyskaya na-tcionalnaya biblioteka / M.A. Benina [red., sost., avt. vstup. st., primech. i ukaz. N.G. Patrusheva] – SPb.: “Dmitriy Bulanin”, 2003. – 364 s.
13. Shcherbak N.M. Tsenzurna reforma v Rossiiskii imperii u systemi burzhuznykh peretvoren 60–70-kh rokov XIX st. // Naukovi pratsi istorychnoho fakultetu Zaporizkoho derzhavnoho univer-sytetu. – Zaporizhzhia, 2008. – Vyp. XXIV. – S. 76–79.
14. Shcherbak N.O. Tsenzura v systemi Ministerstva vnutrishnikh sprav Rossiiskoi imperii (druha polovyna XIX – poch. XX st.) / N.O. Shcherbak, N.M. Shcherbak // Naukovyi visnyk Kyivskoho Natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav. – K., 2008. – # 5. – S. 202–209.
15. Shcherbak N.O. Diialnist tsenzury v ukrainskykh huberniakh na pochatku XX st. / N.O. Shcherbak // Istorychnyi zhurnal. – 2007. – # 6. – S. 58–64.
16. Engelgardt N.A. Ocherk istorii russkoy tsenzury v svyazi s razvitiem pechati, 1703–1903 / N.A. Engelgardt. – SPb. : Izd-vo A.S. Suvorina, 1904. – 389 s.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Центральний державний історичний архів України у м. Києві, ф. 442, оп. 864. – Спр. 296.
2. Центральний державний історичний архів України у м. Києві, ф. 295, оп. 1. – Спр. 485.
3. Центральний державний історичний архів України у м. Києві, ф. 1680, оп. 1. – Спр. 102, арк. 1.
4. Арсенев К.К. Законодательство о печати / К.К. Арсенев. – СПб. : Типо-литография Ф. Вайсберга и П. Гершунина, 1903. – 264 с.
5. Жирков Г.В. История цензуры в России XIX–XX вв. : Учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / Г.В. Жирков – М. : Аспект Пресс, 2001. – 368 с.

6. *Лемке М.К.* Эпоха цензурных реформ 1859–1865 гг. / . – С-Петербург : Типо-литография “Герольд”, 1904. – 515 с.
7. Полное собрание законов Российской империи. Собрание третье. – Т. XXXII. – 1912 год. Отделение I. – Пг., 1915. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.runivers.ru/lib/book3139/10026/>.
8. Полный свод законов Российской империи. Т. XIV. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.nlr.ru/e-res/law_r/content.html.
9. Полный свод законов Российской империи. Все 16 томов со всеми относящимися к ним Положениями и с дополнениями, узаконенными по 1 ноября 1910 года. В 2-х книгах под ред. А.А. Добровольского //Сост. А.А. Саатчиан. – Книга 2. – Т. VIII–XVI. – СПб., 1911.
10. *Полусмак Т.Л.* Цензурное законодательство дореволюционной России : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Т. Л. Полусмак. – Н. Новгород, 2003. – 194 с.
11. *Розенберг В.Н.* Русская печать и цензура в прошлом и настоящем / В.Н. Розенберг, В.Е. Якушкин – М., 1905. – 137 с.
12. Цензура в России в конце XIX – начале XX века : Сб. воспоминаний / Российская национальная библиотека / М.А. Бенина [ред., сост., авт. вступ. ст., примеч. и указ. Н.Г. Патрушева] – СПб.: “Дмитрий Буланин”, 2003. – 364 с.
13. *Щербак Н.М.* Цензурна реформа в Російській імперії у системі буржуазних перетворень 60–70-х років XIX ст. // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету. – Запоріжжя, 2008. – Вип. XXIV. – С. 76–79.
14. *Щербак Н.О.* Цензура в системі Міністерства внутрішніх справ Російської імперії (друга половина XIX – поч. XX ст.) / Н.О. Щербак, Н.М. Щербак // Науковий вісник Київського Національного університету внутрішніх справ. – К., 2008. – № 5. – С. 202–209.
15. *Щербак Н.О.* Діяльність цензури в українських губерніях на початку XX ст. / Н.О. Щербак // Історичний журнал. – 2007. – № 6. – С. 58–64.
16. *Энгельгардт Н.А.* Очерк истории русской цензуры в связи с развитием печати, 1703–1903 / Н.А. Энгельгардт. – СПб. : Изд-во А.С. Суворина, 1904. – 389 с.